

AI och Människan – Förstår vi exponentiell förändring i tid?

Introduktion

Under de kommande veckorna kommer vi – [Michael B. Egzon Sopaj](#) och [Jimmy Andersson](#) – att publicera en artikel varje **tisdag** där vi utforskar framtiden ur både ett **teknologiskt, filosofiskt och samhällsligt perspektiv**.

Vi vill inte bara rapportera om förändringar, utan även **nyansera och analysera** de möjligheter och utmaningar som väntar oss. Från **AI och innovation** till **människans roll i en exponentiell värld** – vi bjuder in dig att reflektera, diskutera och blicka framåt tillsammans med oss.

Denna vecka nyanserar vi:

- **Hur påverkas arbetsmarknaden av AI?**
- **Vad händer när tekniken utvecklas snabbare än vi kan förstå?**
- **Kan vi anpassa oss till exponentiell tillväxt – eller halkar vi efter?**

Så häng med oss varje vecka – vi lovar insikter, reflektion och en resa in i framtidens möjligheter!

När ny teknik introduceras, särskilt AI, möts den både av entusiasm och skepsis. En av de vanligaste farhågorna är att "AI tar våra jobb och skapar massarbetslöshet". Men är det verkligen sant? Historien visar att tekniska framsteg alltid möter motstånd.

År 1764 uppfann James Hargreaves den mekaniska spinnmaskinen. Han anade knappast vilken revolution han satte i rörelse. Maskinen ökade produktionen och pressade ner priserna, men den väckte också oro. Rykten spreds om att den skulle göra textilarbetare arbetslösa, och i ren desperation förstördes maskinerna av

Författare: © 2025 Michael Bohman. Får delas fritt med angiven källa.

LinkedIn: <https://linkedin.com/in/mibotech>

GitHub: <https://mibotechcoder.github.io/tech-and-future-reflections/>

Artikel utgiven: Mars 2025

uppretade arbetare. Trots det fortsatte utvecklingen. Hargreaves flyttade, byggde nya maskiner och startade om på nytt. Teknologiska framsteg har alltid segrat – och den som väljer att motarbeta dem riskerar att hamna på efterkälken.

Vi står nu mitt i det fjärde tekniksprånget. Skillnaden denna gång är att **tidigare teknologiska revolutioner var linjära och mänskligt styrda, AI är något helt annat**. Den utvecklas exponentiellt, har en förmåga till självständigt lärande och kan anpassa sig på sätt som tidigare var otänkbara. Frågan är inte om vi ska anpassa oss, utan hur snabbt vi kan göra det.

Tekniksprång genom historien

Illustration över paradigmskiftena

- **Industrialiseringen (1760–1840):** Ångmaskinen, järnvägar och mekaniserad produktion revolutionerade ekonomin och skapade nya industrier.
- **Elektrifiering och massproduktion (1870–1914):** Elektricitet och löpande band ledde till snabbare och billigare produktion, vilket förändrade hela samhället.
- **Digitaliseringen (1950–2010):** Datorer, internet och automatisering förändrade hur vi arbetar och kommunicerar.

Alla dessa förändringar var banbrytande, men de krävde fortfarande mänsklig styrning. AI förändrar dynamiken. Tidigare tekniska framsteg har fungerat som kraftfulla verktyg, men de har varit begränsade av mänskliga instruktioner och linjär utveckling. AI däremot, som sagt, något helt annat – den kan utveckla sig självt, fatta beslut utan mänsklig inblandning och användas i nästan alla områden, från ekonomi och politik till sjukvård och säkerhet.

Det är här den stora förändringen sker – och det är här vi riskerar att missa poängen om vi fortsätter att tänka linjärt.

Varför har vi svårt att förstå exponentiell tillväxt?

Människan är biologiskt programmerad att tänka linjärt. Vi ser förändringar som gradvisa och förutsägbara. Men exponentiell utveckling fungerar annorlunda. Den börjar långsamt och verkar obetydlig – tills den plötsligt exploderar.

Tre orsaker till att vi missförstår exponentiell tillväxt:

- **Evolutionens påverkan:** Våra hjärnor har utvecklats för att förstå stabila, linjära förändringar – vi ser inte exponentiella skiften intuitivt.
- **Osynlig acceleration:** Exponentiell tillväxt börjar långsamt och känns obetydlig, tills den når en punkt där förändringen blir explosiv.
- **Förenkling:** Vi tenderar att approximera förändringar linjärt eftersom det är enklare att hantera mentalt.

Ett klassiskt exempel på exponentiell tillväxt är historien om riskornen på ett schackbräde. Om vi lägger ett enda riskorn på första rutan och sedan dubblar antalet på varje ruta, verkar det först hanterbart. Men vid den 64:e rutan har vi en så enorm mängd ris att det är svårt att greppa. Om varje riskorn är ca 6mm så skulle den totala längden av samtliga riskorn på brädet till sista rutan bli 110 680 464 442 kilometer, alltså över **110 miljarder kilometer**. Detta visar hur exponentiell tillväxt snabbt blir omöjlig att överblicka och samma princip gäller för AI-utvecklingen.

När vi ser tillbaka på de senaste decennierna ser vi hur detta har hänt gång på gång. Internet, smartphones och sociala medier förändrade världen långt snabbare än vi förstod. AI:s framsteg, från språkmodeller till autonoma system, följer samma mönster. Framtidens arbetsmarknad, ekonomi och samhällsstrukturer kommer att förändras i en takt vi ännu inte är förberedda på.

Blir vi smartare eller dummare av AI?

AI kan antingen vara en katalysator för mänsklig intelligens eller en ersättning som gör oss passiva. Det är upp till oss hur vi använder den.

Risker med AI:

- **Ökad kognitiv lathet:** Vi kan förlora vår förmåga att analysera och tänka kritiskt om AI alltid ger oss svaren.
- **Svagare kritiskt tänkande:** Om vi inte granskar AI-genererad information kan vi bli mer mottagliga för desinformation.
- **Kunskapsförfall:** Om AI alltid gör jobbet åt oss kan grundläggande färdigheter som skrivande och huvudräkning försvagas.

Möjligheter med AI:

- **Accelererad kunskapsinhämtning:** AI kan hjälpa oss att lära oss snabbare och mer effektivt.
- **Demokratiserad kunskap:** Tillgången till avancerad information ökar och blir mer tillgänglig för alla.
- **Förstärkt mänsklig intelligens:** Om AI används som ett verktyg kan det göra oss smartare istället för att ersätta vårt tänkande.

Det är som eld – vi kan använda den för att värma våra hem eller för att bränna ner dem. Det är vi som väljer.

Författare: © 2025 Michael Bohman. Får delas fritt med angiven källa.

LinkedIn: <https://linkedin.com/in/mibotech>

GitHub: <https://mibotechcoder.github.io/tech-and-future-reflections/>

Artikel utgiven: Mars 2025

Sida 3 av 5

Är vi redan på väg mot en femte revolution?

Vissa forskare menar att vi snart går in i **Industri 5.0**, där **AI kombineras med mänskliga värden, hållbarhet och samarbete**. Den femte revolutionen handlar inte om att ersätta människor, utan om att förstärka mänsklig förmåga. Vi ser redan hur AI börjar användas som en partner i skapande processer, medicinsk diagnostik och vetenskapliga genombrott. Framtiden kan handla mindre om konkurrens mellan människa och maskin – och mer om hur vi kan samverka.

Slutsats: Framtiden tillhör de som kan tänka exponentiellt

De tre frågorna vi inledde med – hur AI påverkar arbetsmarknaden, hur tekniken utvecklas snabbare än vi förstår, och om vi kan anpassa oss till exponentiell tillväxt – knyts samman i en gemensam insikt: **Vi måste förändra vårt sätt att tänka och agera!** Det största hotet vi står inför är inte AI självt – utan vår egen oförmåga att förstå dess utveckling. Om vi fortsätter att tänka linjärt, kommer vi att reagera för sent och missa möjligheterna.

- **Kommer AI ta våra jobb?** Ja och nej. Precis som vid tidigare tekniksprång kommer vissa yrken att försvinna, men nya kommer att skapas. Den som lär sig att samarbeta med AI istället för att frukta det har framtiden på sin sida.
- **Vad händer när tekniken går snabbare än vi förstår?** Vi riskerar att hamna på efterkälken om vi inte börjar förstå exponentiell tillväxt. Utbildning, ständig inlärning och ett öppet sinne är nyckeln till att hålla jämna steg.

Författare: © 2025 Michael Bohman. Får delas fritt med angiven källa.

LinkedIn: <https://linkedin.com/in/mibotech>

GitHub: <https://mibotechcoder.github.io/tech-and-future-reflections/>

Artikel utgiven: Mars 2025

- **Kan vi anpassa oss?** Ja – men bara om vi aktivt tränar oss i att tänka exponentiellt, istället för linjärt. Vi behöver omvärdera hur vi ser på förändring och acceptera att framtiden inte längre är förutsägbar på samma sätt som tidigare.

Så sammanfattningsvis, om vi lär oss att tänka exponentiellt, kan vi:

- **Förutse problem innan de blir kriser.**
- **Anpassa oss snabbare till förändringar.**
- **Fatta bättre beslut för framtiden.**

Vad tycker du? Är vi redo att tänka exponentiellt, eller kommer vi att bli tagna på sängen av utvecklingen?

AI förändrar världen vare sig vi vill det eller inte. Frågan är inte **om** vi ska anpassa oss, utan **hur** vi gör det på ett sätt som gynnar hela mänskligheten.

**#TeknologinsFramtid #AIrevolution #ExponentiellTillväxt #TänkExponentiellt #FramtidensJobb
#Innovation #MänniskanOchTekniken**